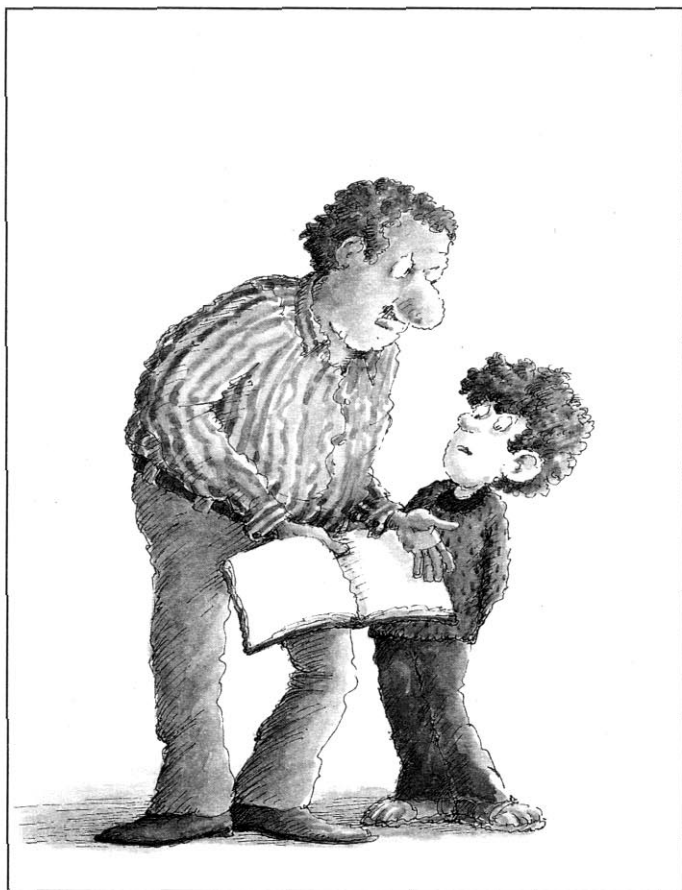

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

Les lletres fan fugina

Elaborades per Teresa Soler i Joan Andrés

LES LLETRES FAN FUGINA

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Enric Lluch*

Il·lustracions: *J.M. Lavarello*

Edicions Bromera / Alzira, 1995

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 40

Format: 20,5 × 13 cm, 72 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 8 anys

RESUM ARGUMENTAL

La història ens parla d'Adel, un xiquet de nou anys amb uns pares típics: la mare treballa i després encara li espera tota la faena de la casa; el pare té una botiga de pintures i quan acaba es deixa caure al sofà i no s'alça per res.

Un dia el mestre d'Adel sol·licita una entrevista als seus pares. El problema és que el xiquet, que no té afició a llegir, no va gens bé a l'escola. El mestre recomana comprar uns quants llibres de contes per motivar-lo en la lectura. Per això, Adel i el seu pare van a la llibreria on acaben emportant-se el *Llibre de les lletres saltadores* amb la promesa ferma de llegir-lo de seguida. Però, ja a casa, Adel troba més interessant mirar la TV i no llig el llibre. En anar-se'n a dormir troba el llibre obert i una A majúscula que li diu que en aquesta família les lletres no se senten útils i han decidit anar-se'n. Així,

totes les lletres boten del llibre i se'n van, quedant-se els llibres de la casa en blanc.

Adel, espantat, pregunta al llibreter com fer tornar les lletres. El senyor Espigot pensa que aquestes se n'han anat als formiguers de lletres, però ell no coneix on es troben.

A l'esplai de l'escola, Adel conta el succeït a Carme que sí sap on són els formiguers esmentats pel llibreter. Per això, l'endemà, els dos xiquets ixen a buscar l'amagatall de les lletres. Quan el troben, una M majúscula els comunica que no pensen tornar perquè en casa d'Adel no llig ningú. Després d'un estira i arronsa, aconsegueixen parlar amb la A majúscula del *Llibre de les lletres saltadores* i Adel li promet que a partir d'ara sí que llegirà. Per poder complir aquesta promesa, i com que no sap llegir molt, Adel trau un llibre de la biblioteca. És un llibre facilet que li agrada perquè el comprén.

Finalment les lletres tornen a casa d'Adel, el pare també s'afecciona a la lectura i comença a col·laborar en les faenes de la casa.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Les lletres fan fugina és una història amb tons realistes, però que usa la fantasia per mostrar com Adel esdevé lector.

Prenent com a punt de partida un xiquet poc aficionat a la lectura i emprant com a eix conductor de la història unes lletres amb vida pròpia, l'autor vertebrava un text que té com a tema central la importància de la lectura en general i en el món infantil en particular. És per això que el llibre és recomanat no sols per als infants sinó també per als pares, mares i educadors/es. A través de les seues pàgines se'ns sugereixen unes pautes d'actuació per animar a la lectura i per aconseguir que els xiquets i les xiquetes s'interessin pels llibres.

Tanmateix, i com a eina per a treballar en l'aula, *Les lletres fan fugina*, pot servir de motivació per tractar amb els alumnes temes preocupants, transversals, complementaris... Així, entre altres, destaquem:

—¿Estan contents els alumnes amb les relacions que tenen amb els mestres? ¿I al contrari?

—El paper del pare i de la mare dins de la família i la distribució dels treballs anomenats «domèstics».

—El paper de la televisió en el món infantil i dels adults.

—Lectura i televisió.

—¿Llegir? ¿Per a què?

—¿La fantasia serveix per a alguna cosa?

—¿És la fantasia un fet real?

—El paper del llibreter en la societat actual. ¿És el llibreter més que un botiguer?

—¿Quins llibres llegim? ¿Per què?

L'AUTOR

Enric Lluch i Girbés va nèixer a Algemesí (la Ribera). Llicenciat en Història per la Universitat de València, actualment treballa de mestre. De tots els gèneres literaris els que més li agraden són el conte i el teatre per a xiquetes i xiquets. Ha guanyat diversos premis literaris com el Jaume I, el de Narrativa Curta de l'Alcúdia i el Vicente Jacinto Pérez. Ha publicat títols com: *Potosnàgel*, *Pallorfeta*, *El faraó Totun-às*, *El rei Panxut redola i el rei Primal s'envola*, que va obtenir el premi Samaruc dels bibliotecaris valencians al millor llibre infantil publicat l'any 1992, i *Neu i gossos... ¡Quin embolic!*, els dos últims publicats en aquesta mateixa col·lecció. Amb *Les lletres fan fugina*, ens mostra, una vegada més, el seu ampli coneixement del món infantil.

L'ILLUSTRADOR

José Maria Lavarello és argentí, però resideix des del 1977 a l'Estat espanyol, on ha desenvolupat una intensa activitat artística. Ha realitzat estudis de dibuix, pintura i arquitectura, matèries de les quals ha sigut també docent en l'Escola de Belles Arts i en la Facultat d'Arquitectura de Barcelona.

Actualment, es dedica a la il·lustració, sobretot per a llibres infantils, i ha col·laborat en nombroses publicacions de diferents editorials de reconegut prestigi: Edelvives, S.M., Edebé, Espasa Calpe, Juventut, Cruïlla, etc. Ha col·laborat també en editorials estrangeres com Garren de Tòquio i Carlsen d'Hamburg.

Les lletres fan fugina és el primer llibre que il·lustra per a Edicions Bromera.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

A casa d'Adel no llig ningú, així les lletres fugen perquè no se senten útils. L'Adel no llig perquè no sap molt de lletres, no entén la majoria dels llibres i prefereix mirar la TV ja que això li representa menys esforç. Com no llig, els resultats acadèmics no són satisfactoris. Això els mestres ho sabem bé. Si un xiquet o xiqueta llig amb regularitat li resultarà més senzill el treball de les assignatures i assimilarà amb més rapidesa els continguts de les matèries escolars ja que una millor comprensió l'ajudarà en el procés d'aprenentatge. Si volem que els nostres alumnes adquirisquen l'hàbit de llegir, hem de facilitar-los l'accés als llibres. Caldrà, doncs, que dotem la nostra classe d'una bona biblioteca d'aula. Aquesta hauria de tenir, com a mínim, tres o quatre volums per alumne que, a més, s'haurien de seleccionar amb molt de tacte i tenir en compte el nivell de comprensió lectora i de coneixement del vocabulari de la classe, les preferències dels

alumnes, el cos de la lletra (adequat a l'edat), mirar que les il·lustracions siguin atractives, que els llibres siguin bonics a la vista i que tinguin una coberta agradable. Els temes dels llibres han de ser variats perquè els alumnes en troben sempre del seu gust i perquè tinguin l'oportunitat de llegir tant històries actuals com clàssiques, tant conte com còmic o revista. Trobar-se amb un llibre difícil pel seu llenguatge o per altres causes no motiva l'alumne, el qual arribarà fàcilment a la deducció que tota la lectura impresa és inaccessible per a ell.

Programar lectures col·lectives o recomanar un llibre per a les vacances i després treballar-lo a la classe en gran grup, és també una activitat enriquidora i motivadora. A un xiquet o xiqueta que comença a llegir o que encara no ho fa amb assiduitat, li resulta prou agradable la lectura col·lectiva ja que amb menys esforç comprén millor la història. Així, avançar algun capítol a la classe en lectura col·lectiva, motivarà els alumnes a llegir el següent sols a casa. Després d'acabar cada capítol o al final del llibre es poden comentar i tractar els aspectes que el mestre o mestra crega convenients: els que no s'han entés, les preguntes de comprensió suggerides en aquestes propostes, debats i discussions dels temes més actuals, redaccions col·lectives de textos o cartes, treballs en equip, murals, entrevistes i altres activitats que la creativitat del mestre o mestra sabrà trobar.

En aquestes propostes didàctiques suggerim una sèrie d'activitats i jocs que no han de ser obligatòries i que, per aquest motiu, es presenten separades del llibre. La seua finalitat és servir de referència als mestres i suggerir diverses possibilitats de treball als alumnes. En realitzar-les s'ha pensat en el currículum escolar del segon i tercer cicle de primària, però es poden modificar o ampliar adequant-les a les necessitats dels alumnes de la classe.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR/A:

ILLUSTRADOR/A:

EDICIONS BROMERA

COLLECCIÓ: Núm.:

1. ¿Sabries fer l'auca de *Les lletres fan fugina*? Dibuixa la que et proposem:

De l'escola, una carta ha arribat i això els pares d'Adel ha preocupat.	Que és precis llegir, el mestre en la carta els va dir.
Per la família no estar llegint, les lletres ixen fugint.	Com volen saber on estan, als formiguers les buscaran.
Adel s'ha compromés a llegir cada dia més.	Ara tot s'ha arreglat i les lletres a casa han tornat.

2. Recorda els personatges del conte i completa la taula següent:

NOM	REAL O FANTÀSTIC	CAPÍTOL ON APAREIX	TREBALL QUE FA	PRINCIPAL O SECUNDARI

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Pensa i contesta:

¿Qui era el senyor Espigot?

.....

¿Qui li pega un mos al pare d'Adel?

.....

¿Com era l'enciclopèdia que li compraren a Adel?

.....

¿Com és el rellotge que hi ha a la paret de la casa d'Adel?

.....

¿Per què se'n van les lletres?

.....

¿Per què tornen les lletres?

.....

¿Quan van a casa del senyor Espigot?

.....

¿Quan van Carme i Adel a buscar els formiguers de les lletres?

¿Per què tornen les lletres a casa d'Adel?

2. Fixa't en la descripció que fa l'autor d'Adel. Ara descriu a Carme.

3. Explica el significat d'aquestes expressions i frases fetes que apareixen en el llibre:

Amb tota la parsimònia:

Parla com si li donaren corda:

En tinc un fum:

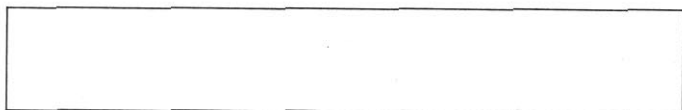
Tornar a casa en un bufit:

Posar cara de ciri:

4. Adel viu una aventura molt curiosa. ¿T'agradaria viure una aventura semblant? ¿Per què?

5. El pare d'Adel té una botiga de pintures i pinzells, però

s'ha cansat del rètol que té a la porta i vol canviar-lo. ¿T'agradaria ajudar-lo? Dibuixa ací un rètol ben bonic.

6. ¿Creus que el nou rètol li agradaria? ¿Per què?

.....

.....

.....

7. Els programes de la televisió que més li agraden al pare d'Adel són el futbol i els informatius. ¿Quins programes són els que més t'agraden a tu? ¿Per què?

.....

.....

.....

8. Esbrina i escriu quins són els programes que més li agraden a:

Ton pare:

Ta mare:

El teu germà o germana:

Al teu mestre o mestra:

Al teu millor amic o amiga:

9. Al pare d'Adel li agrada molt el futbol, però no recorda quin és el proper partit que fan en la tele. Podries ajudar-lo: busca en alguna revista, periòdic o teletext i completa.

Partit: dia: hora:

Cadena de TV que l'emet:

10. Els mitjans de comunicació són molt importants en la vida diària. ¿Per què creus que són importants? ¿Quins mitjans de comunicació coneixes?

Conec:

Són importants perquè:

11. Imagina que les lletres no hagueren volgut tornar. ¿Com creus que haguera acabat la història?

.....

.....

.....

12. Maties Coronado pica de mans tres voltes per indicar als alumnes que poden arreplegar els llibres. ¿Quin sistema utilitza el teu mestre o mestra?

.....

.....

.....

13. El llibre fàcil i prim que està llegint l'Adel conta la història d'un elefant que ha perdut la trompa dins d'un riu. ¿Com creus que acabarà? Inventa un final.

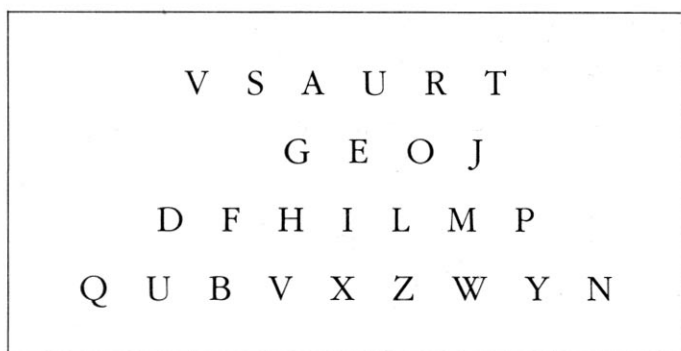
.....

.....

.....

14. El Joc de les Lletres Perdudes. Ací trobaràs un munt de lletres que no saben com ajuntar-se. El joc consisteix a formar el major nombre de paraules (es poden repetir les

lletres). Poden jugar dos o més jugadors i guanya qui forma més paraules en el temps que determineu.

15. Si fores una lletra, ¿què pensaries dels lectors? Conta-ho pensant que ets una lletra i has de parlar com elles ho farien.

.....
.....
.....

16. ¿Quines són les teues lletres preferides? ¿Per què?

.....
.....
.....

17. Dissenya disfresses per a les teues lletres preferides. Després de dibuixar els vestits, barrets, sabates..., ajuda't de retalls de tela i llana per completar el treball.

18. ¿Saps què són les lletres capitulars? Informa-te'n i dibuixa'n una per al començament de cada capítol del llibre.

